

HET WATERBELEID IN VLAANDEREN IN HET KADER VAN DE ALGEMENE MILIEUPROBLEMATIEK

F. VAN SEVENCOTEN
Administrateur-generaal
Vlaamse Milieumaatschappij

INLEIDING

Deze studiedag geeft mij de gelegenheid om de taken van de VMM m.b.t. het waterzuiveringsbeleid in Vlaanderen nader toe te lichten en deze te situeren in de algemene milieuproblematiek.

Waterzuivering is geen doel op zich, het is een van de middelen om de algemene doelstelling van het globale waterbeheer te realiseren, die erin bestaat om "het welzijn te verhogen van de samenleving in een bepaald gebied als geheel, door het beschermen en beheren van het milieu voor de huidige en toekomstige generaties".

Om deze doelstelling te bereiken dienen voortdurend beslissingen genomen waarbij de zgn. maatschappelijke, natuurlijke en kunstmatige elementen van het waterbeheer met mekaar in overeenstemming moeten zijn.

Tussen deze elementen bestaan permanente belangenconflicten, zowel op het niveau van een ganse staat of in een bepaalde geografische regio als binnen een bepaalde industriële sector of binnen het geheel van de economische activiteiten.

Zo kan er voor een bepaald gebied een gelijktijdige behoefte bestaan aan:

- afvoermogelijkheden voor het afvalwater
- goede kwaliteit van het oppervlaktewater
- voldoende en gezond drinkwater
- een economisch rendabele landbouwproductie.

Voor de oplossing van deze belangenconflicten in de watersector dient de overheid technische en bestuurlijke maatregelen te nemen op het vlak van de waterbeheersing, waterzuivering, drinkwaterproductie, normering, heffingen, enz.

Zij moet een beleid voeren dat duurzaam is, wat betekent dat alle elementen met me-

kaar in overeenstemming moeten zijn en dat het ten goede moet komen niet alleen aan de huidige maar ook aan de volgende generaties.

Aan deze doelstelling is bijvoorbeeld zeker niet voldaan indien maatregelen er enkel toe leiden dat de waterlopen van een 'behoorlijke' kwaliteit zijn én het grondwater niet verontreinigd wordt. Er dient daarenboven en tegelijk voor gezorgd dat de luchtkwaliteit door deze maatregelen niet verslechtert en dat de verontreiniging van de bodem of het afvalprobleem niet toeneemt.

Ook mag het geheel van de economische, industriële of sociale activiteiten van een samenleving niet zonder meer worden stopgezet.

Het moet duidelijk zijn dat, gezien de verwevenheid en complexiteit van de verschillende maatschappelijke, natuurlijke en kunstmatige elementen die ieder op hun eigen manier inwerken op het waterbeheer, alleen een geïntegreerde aanpak van deze elementen en het wegwerken van hun onderlinge conflicten tot een realisatie van de doelstelling leidt.

Het beleid van de overheid moet deze integratie realiseren door het opmaken van lange termijnplannen en programma's waarbij iedere doelgroep, iedere betrokkene wordt gewezen op zijn of haar verantwoordelijkheid terzake.

Het beleid van de overheid moet er ook in voorzien dat de bevolking en de doelgroepen op een wetenschappelijk onderbouwde wijze worden geïnformeerd over de evolutie van de kwaliteit van het milieu, dat de financiële middelen optimaal worden aangewend en dat uiteindelijk tegen een vooropgestelde datum waarneembare resultaten worden bereikt.

HOE KAN NU IN VLAANDEREN HET WATERZUIVERINGSBELEID GEKADERD WORDEN IN EEN BREDER GEHEEL ?
Het waterzuiveringsbeleid in Vlaanderen

heeft als juridische basis, de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging gewijzigd en aangevuld o.a. door het decreet "Bestuurlijk Beleid" van 21 december 1990. In dit verband werden aan de VMM volgende taken en opdrachten toegewezen:

- het opmaken van AWP's (Algemene Waterzuiveringsprogramma's) op alle niveaus voor het Vlaamse Gewest;
- de uitbouw en exploitatie van verschillende meetnetten (o.a. een meetnet voor de kwaliteit van de omgevingslucht, het oppervlaktewaterkwaliteitsmeetnet, het afvalwatermeetnet);
- de jaarlijkse inventarisatie van de emissies in lucht en oppervlaktewater;
- de jaarlijkse opstelling van de vuilvrachtenbalans per stroom- en rivierbekken;
- het jaarlijks opstellen van investeringsprogramma's voor de zuivering van afvalwater van de openbare riolen;
- de advisering van milieuvergunningaanvragen;
- het vaststellen en het innen van de heffing op lozing van verontreinigd afvalwater.

Het toekomstig waterzuiveringsbeleid zal zich moeten kaderen binnen volgende algemene plannen:

1. Er is vooreerst het toekomstproject "Vlaanderen - Europa 2002" van de Vlaamse regering dat twee aspecten omvat: 'Beter Leven in Vlaanderen 2002' en 'Beter besturen in Vlaanderen 2002'. Beide aspecten worden momenteel in opdracht van de Vlaamse regering uitgewerkt in een 'Strategisch Plan voor Vlaanderen' waar de diverse doelstellingen en actiemiddelen voor de verschillende deelgebieden die met 'leven' en 'besturen' te maken hebben, worden samengebracht en op mekaar afgestemd.

Het is evident dat het Strategisch Plan Vlaanderen, waarin met de coherentie en

de afweging van de strategische belangen tussen de verschillende deelgebieden van onze samenleving (werken - recreatie - wonen - leefmilieu - gezondheid - internationale positie - enz.) is rekening gehouden, de krachtlijnen zal aangeven binnen dewelke het milieubeleidsplan zal dienen opgemaakt.

2. Recent keurde de Vlaamse regering op voorstel van de Vlaamse Minister van Leefmilieu het voorontwerp van decreet goed dat de algemene bepalingen inzake milieubeleid omvat. Met dit ontwerp van decreet, dat voorziet in een vijfjaarlijks "Milieubeleidsplan", een tweejaarlijks "Milieurapport" en een jaarlijks "Milieujaarprogramma", is de juridische basis gelegd voor de opmaak van het toekomstige milieubeleid in Vlaanderen.

Als voorbereiding tot het eerste geïntegreerd milieubeleidsplan voor Vlaanderen werd recent onder de coördinatie van de VMM het eerste milieurapport "Leren om te keren" opgemaakt, waardoor de wetenschappelijke basis is gelegd voor de beschrijving van de staat van het leefmilieu in Vlaanderen en tevens de aanzet is gegeven voor een eerste toekomstverkenning.

Daarnaast werden zes sectorale plannen gemaakt (water - lucht - geluid - natuur - bodem en open ruimte) die zich, samen met het afvalstoffenplan, lenen tot de opstap naar de opmaak van een geïntegreerd milieubeleid.

Het is op basis van zulk geïntegreerd milieubeleidsplan dat ieder jaar milieujaarprogramma's zullen opgemaakt worden die de concrete acties alsook de hiervoor noodzakelijke financiële middelen zullen bevatten.

Het algemeen milieubeleidsplan zal de randvoorwaarden vastleggen waarbinnen het toekomstig waterbeleid en vervolgens waterzuiveringsbeleid dient gevoerd. Dit beleid zal in essentie neerkomen op het voeren van een "integraal waterbeheer".

3. In Vlaanderen bestaat reeds een lange traditie inzake de zuivering van de oppervlaktewateren per bekken.

In de wet van maart 1971 reeds, houden de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging, werd namelijk een waterzuivering per stroombekken voorgeschreven. Alhoewel toen reeds de kiemen van een bekkengericht beleid aanwezig waren, kan bezwaarlijk geclaimd worden dat dit veel te maken had met integraal waterbeheer zoals we dit vandaag begrijpen. Nu, anno 1994, zijn de inzichten rond de werking per stroombekken dan ook enigszins gewijzigd.

Het zal geen verwondering wekken dat de overwegend slechte toestand van de oppervlaktewateren in Vlaanderen er de overheid toe verplicht de aandacht in de eerste plaats te richten naar de sanering van de waterlopen met de klemtoon op de waterkwaliteit.

Het zou inderdaad getuigen van weinig zin voor realiteit de inspanningen te concentreren op de installatie van vistrappen of de wederinvoering van de otter - om het bij deze voorbeelden te houden - als de basis-omstandigheden, zijnde een voldoende waterkwaliteit, niet aanwezig zijn.

Ondanks deze belangrijke en levensnoodzakelijke klemtoon op het aspect waterkwaliteit, is eenieder er meer en meer van overtuigd geraakt dat de zorg voor waterkwaliteit moet gecombineerd worden met de zorg voor waterkwantiteit, en dat bovendien een integratie met andere beleidsdomeinen zoals de ruimtelijke ordening en het natuur- en landschapsbehoud onontbeerlijk is.

Teneinde een goede samenwerking mogelijk te maken tussen alle betrokkenen bij het beleid, zowel inzake waterkwaliteitsbeheer, waterkwantiteitsbeheer en natuurbehoud, en dit zowel op gewestelijk, provinciaal als lokaal vlak, werd in Vlaanderen in 1990 het initiatief genomen tot de oprichting van 10 bekkencolleges, met als doelstelling een gecoördineerde aanpak te verzekeren van het waterbeheer per rivierbekken of per stroomgebied.

Van deze bekkencolleges maken deel uit: de bevoegde administraties, de betrokken gemeenten en provincies, en - afhankelijk van de te behandelen onderwerpen - de regionale sociale organisaties en natuur- en milieuverenigingen.

In zijn beleidsbrief van oktober 1992 gaf Minister De Batselier opdracht deze hydrografisch gestructureerde bekkencolleges om te vormen tot overlegplatforms voor alle betrokken partijen, zodat onder leiding van deze bekkencolleges per deelstroombekken een resultaatgericht integraal waterbeheer wordt gerealiseerd met het oog op het herstel van het rivierecosysteem. Via dit overleg moet een efficiënter gebruik van de beschikbare middelen tot stand gebracht worden, waarbij de nodige keuzes moeten gemaakt worden in functie van de financiële mogelijkheden en van de relevantie voor het milieu. De opdracht en de taak van deze colleges diende wettelijk geregeld te worden, onder meer om de medewerking van de verschillende administraties afdwingbaar te maken.

Momenteel is deze juridische basis in opmaak. Door de Commissie tot herziening van het milieurecht werd, onder het voorzitterschap van Professor Bocken, het voorontwerp "rivierbekkencode" opgemaakt, dat momenteel bij de Vlaamse regering is ingediend.

Dit beoogt een integraal waterbeheer tot stand te brengen waarbij naar multifunctionaliteit wordt gestreefd.

De doelstellingen van het integraal waterbeheer zoals geformuleerd in het voorontwerp van decreet zijn :

- de bescherming of herstel van de waterkwaliteit, derwijze dat de gestelde milieukwaliteitsnormen van de oppervlaktewateren worden bereikt ;
- vandaag bestaan er fysico-chemi-

sche kwaliteitsnormen voor vier verschillende functies van de waterloop: viswater, zwemwater, schelpdierwater en productie van drinkwater en normen voor basiskwaliteit

- iedere waterloop is sinds 1987 bij besluit van de Vlaamse regering ingedeeld in één van deze functies

- het zuinig en rationeel gebruik van de watervoorraden en het terugdringen van de risico's op verdroging ;

- hierbij wordt het globaal watersysteem voor ogen gehouden, dat bestaat uit de onderling verbonden systemen grondwater en oppervlaktewater en dat hoofdzakelijk functie is van factoren als klimaat, bodem, geografische situering en landgebruik

- de mate waarin het grondwater en het oppervlaktewater mekaar beïnvloeden bepaalt zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het rivierwater

- de organisatie van de waterbeheersing van het openbaar hydrografisch net;

- het beheer van de afwatering moet rekening houden met de verschillende gebruiks- en ecologische functies van de rivieren

- in het verleden werden maar al te vaak ten behoeve van transport, landbouw of huisvesting civiel- en cultuurtechnische ingrepen gerealiseerd zoals sluizen, stuwen, rechttrekkingen, oeverversterkingen enz. die de natuurlijkheid van de waterlopen sterk hebben aangetast en in vele gevallen de kwaliteit en de kwantiteit (piekdebieten) negatief hebben beïnvloed

- de organisatie van het waterbeheer en het beheer van de waterlopen in functie van het behoud en het herstel van ecologische waarden ;

- bij de ecologisch gerichte kwaliteitsdoelstellingen die momenteel in opmaak zijn, wordt ervan uitgegaan dat organismen die lage eisen stellen aan het milieu blijvend kunnen voorkomen in de waterloop en dat daarnaast de migratie van zeldzame soorten mogelijk wordt gemaakt

- ecologische kwaliteitsdoelstellingen omvatten naast normen voor de fysico-chemie ook een omschrijving van de structuurkenmerken van de waterloop zoals debiet, diepte, sedimenttransport en oeverbegroeiing.

Bij het voeren van dit integraal waterbeheer wordt rekening gehouden met :

- de ecologische functies en de gebruiksfuncties van het water en de daarmee verbonden ecosystemen ;
- de huidige en toekomstige ontwikkelingen in de onderscheiden rivierbekkens ;
- het onderling verband tussen het water en de andere onderdelen van het milieu ;
- het onderling verband tussen grondwater en oppervlaktewater ;

- het onderling verband tussen de waterkwaliteit en de waterkwantiteit.

Tenslotte moeten de in voorontwerp "ri-
vierbekkendecreet" voorziene bekkenc-
omités kunnen fungeren als effectief over-
legplatform door een wettelijke regeling
van de participatie van de werkgevers-
en werknemersorganisaties en de milieu-
verenigingen, naast de drinkwatermaat-
schappijen en de lokale, provinciale en
gewestelijke administraties.

Samenvattend kan gesteld worden dat
de basis voor een duurzaam integraal
waterbeheer in Vlaanderen is gelegd, en
dat de bereidheid bestaat hieraan daad-
werkelijk invulling te geven. Eens dit
aanwezig, is de stap naar integraal
grensoverschrijdend stroomgebiedbeheer
makkelijker te zetten. Dit ligt trouwens
volkomen in de lijn van de evolutie die op
dat vlak internationaal valt waar te ne-
men en die door de Vlaamse regering ef-
fectief wordt ondersteund. Op het inhou-
delijke vlak kan in dit verband verwezen
worden naar het voorstel voor een EG-
Richtlijn inzake de ecologische water-
kwaliteit, waarbij aan de lidstaten ge-
vraagd wordt om maximaal haalbare eco-
logische waarden voor al hun oppervlak-
tewateren vast te leggen. Deze waarden
zouden hoofdzakelijk betrekking hebben
op de levensgemeenschappen in de op-
pervlaktewateren en op hun habitats.

4. Keren we nu terug naar het waterkwaliteitsbeleid dat ik daarstraks in mijn aan-
loop tot het integraal waterbeheer reeds
vernoemd heb.

Ik zei toen dat de klemtoon van het wa-
terbeleid tot nu toe en dit om evidente re-
denen, steeds bij de kwaliteit heeft gele-
gen. Het beleid in dit verband wordt be-
paald en weergegeven in de zogenaam-
de AWP II's (Algemene afvalzuiverings-
programma's) die door de Vlaamse Mi-
lieumaatschappij per hydrografisch be-
kken worden opgemaakt.

Hierin worden de noodzakelijke maatre-
gelen uitgewerkt om zo snel mogelijk in
de Vlaamse waterlopen de basisomstan-
digheden te scheppen waarbij een vol-
doende waterkwaliteit aanwezig is.

Dit beleid is in hoofdzaak gesteund,

- enerzijds op de door de Vlaamse re-
gering toegekende functies aan de
waterlopen en de hiermee vastgeleg-
de kwaliteitsobjectieven en
- anderzijds op een aantal internationale
richtlijnen en milieuovereenkomsten.
Hiervan zijn de belangrijkste:
- de EU-richtlijnen en het 5de Actiepro-
gramma
- het Verdrag van Parijs (OSPARCOM)
- de Internationale Noordzee - confe-
renties (NSC)
- de OESO
- het Internationale Verdrag van Hels-
inki m.b.t. de grensoverschrijdende
waterlopen
- de agenda 21 van de Verenigde Na-
ties (UNCED '92)

Tot op heden zijn door de VMM reeds 8
van de 45 AWP II's opgemaakt, m.n. het
AWP II Dender - Mark, Boven-Demer,
Kleine-Nete, IJzer - Handzamevaart en
Boven-Schelde - Zwalm. Van de overige
AWP's die momenteel in opmaak zijn, zal
overeenkomstig de planning tegen eind
dit jaar een eerste versie bestaan.

In deze programma's wordt per subhydro-
grafisch bekken de huidige kwaliteit van
de waterlopen en de vuilvracht geloozd
door de verschillende doelgroepen (bevol-
king, landbouw en industrie) geïnventari-
seerd. Door een vergelijking tussen de
vuilvracht die het bekken kan dragen en
de vuilvracht die het te incasseren krijgt
wordt de te realiseren vuilvrachtverminde-
ring berekend. Deze vuilvrachtverminde-
ring vormt de basis voor de opmaak van
een waterzuiveringsprogramma waar de
verschillende maatregelen worden opge-
somsd die de betrokken doelgroepen die-
nen te nemen opdat de kwaliteitsdoelstel-
lingen kunnen worden bereikt.

Bij de opmaak van het AWP staat dus de
relatie tussen emissie (lozingen) en im-
missie (waterkwaliteit) centraal en wor-
den volgende kenmerken onderscheiden:

- behoefte aan oppervlaktewater van
een bepaalde kwaliteit (kwaliteitsdoel-
stellingen - internationale verplichtin-
gen)
- bedreiging van de kwaliteit door ver-
ontreinigingsvrachten (welke doelgroep-
en zijn verantwoordelijk voor welk
deel van de verontreiniging?)
- puntbronnen van huishoudelijke lo-
zingen
- puntbronnen van industriële lozingen
- diffuse bronnen (overbemesting - pe-
sticiden)
- noodzakelijke acties voor de doelgroep-
en om de emissies te verminderen en
de immissie te verbeteren
- creëren van een maatschappelijk
draagvlak

Omwille van het feit dat de belangrijkste
besluitvorming in dit proces per stroom-
bekken of deelstroombekken dient te ge-
beuren wordt een onderscheid gemaakt
tussen het AWP niveau I en het AWP ni-
veau II.

Het niveau I omvat het grondgebied van
het Vlaamse Gewest in z'n totaliteit en
evalueert de oppervlaktewaterkwaliteit
met de vooropgestelde kwaliteitsdoelstel-
lingen, rekening houdend met de beslui-
ten van het 'hogere' Integraal Waterbe-
heersplan en derhalve ook met deze van
het op zijn beurt 'hogere' Algemeen Mi-
lieubeleidsplan.

Zodoende zal worden vermeden dat wa-
terzuiveringsmaatregelen in conflict ko-
men met b.v. bepaalde opties inzake wa-
terbeheersing of met bepaalde economi-
sche doelstellingen.

Omgekeerd zal het op die manier moge-
lijk zijn beslissingen inzake economische
of stedenbouwkundige ontwikkeling te ne-
men zonder dat de oppervlaktewaterkwa-
liteit hierdoor in het gedrang komt.

De output van het AWP niveau I is de
aanduiding van welke stroom- of deel-
stroombekkens prioritair dienen aange-
pakt en welke graad van verbetering
hierin dient bereikt, voor welke waterkwa-
liteitsdoelstellingen.

M.a.w., het AWP I geeft voor heel het hy-
drografisch net per stroombekken de toe-
laatbare vuilvracht aan en de invloed van
de deelbekkens op het hoofdstroombek-
ken.

Op het niveau II wordt ieder van de 45 op
niveau I aangeduide stroombekkens af-
zonderlijk behandeld. Hier wordt de be-
oogde verbetering van de waterkwaliteit
bestudeerd en uitgewerkt door voor iede-
re doelgroep de inspanningen inzake wa-
terzuiveringsmaatregelen en hun effect
op de verbetering van de waterkwaliteit
aan te geven.

Hieruit moet blijken in welke gebieden
van het beschouwde deelstroombekken
hoe groot de maatregelen zijn die dienen
genomen en *door wie*.

M.a.w., het AWP II geeft in ieder stroom-
bekken aan hoe groot de toelaatbare
rest-emissies zijn om tot de toelaatbare
vrachten te komen die bepaald zijn in het
AWP I en welke maatregelen dienen ge-
nommen.

Deze maatregelen komen neer op het-
volgende:

• voor de landbouw

- de bemestingsnormen die bepaald
werden in het ontwerp Mestactieplan
zijn een absoluut minimum
- in een aantal gebieden is de situatie
zelfs zodanig dat de stikstof- en fos-
forvracht die in de waterlopen terecht
komt, zelfs mits het respecteren van
deze Map-ontwerpnormen, groter is
dan de toelaatbare vracht van de wa-
terloop

• voor de industrie

de prioritaire bedrijven (dit zijn de be-
drijven die samen meer dan 80% van
de totale industriële vuilvracht lozen)
moeten volledig zelf zuiveren en moe-
ten hun afvalwater, mits te voldoen
aan strenge normen, lozen in een ge-
schikt oppervlaktewater:

- zuivering door het bedrijf zelf geeft
een hoger zuiveringsrendement en la-
gere kost (geconcentreerd industrieel
afvalwater i.p.v. verdunning met re-
genwater en huishoudelijk afvalwater)
- de aansluiting van industrieel afval-
water op een openbare zuiveringsin-
stallatie brengt onzekerheid mee
m.b.t. de dimensionering van deze in-
stallatie (kans op onverwachte evolu-
ties in de produktie van het bedrijf) en
m.b.t. de zuiveringsrendementen
(piekbelasting / voor de biologische
zuivering gevaarlijke stoffen / zware
metalen in het zuiveringsslib)

- een maximaal doorgedreven preventieve aanpak in het bedrijf zelf is op lange termijn een absolute noodzaak (toepassing van de BAT);

- end-of-pipe-technieken resulteren immers meestal in een afwenteling van het milieuprobleem van één compartiment op een ander (b.v. zuiverings-slib -> stortplaatsen / verbranding)
- het ontstaan zelf van milieubelastende stoffen dient zo veel mogelijk beperkt door toepassing van procesgeïntegreerde maatregelen.
- de heffing op de lozing van industrieel afvalwater moet een regulerend karakter krijgen: dit betekent dat het heffingsstarief zodanig moet zijn dat de te betalen heffing op termijn groter is dan de eigen zuiveringskost

• voor de huishoudens

- het voeren van een investeringsbeleid door:

- het gewest: investeringen in openbare RWZI's, collectoren, pompstations, persleidingen en prioritaire riolen via de NV Aquafin (investeringsprogramma van ± 6 miljard BEF per jaar)

- de gemeenten : investeringen inzake uitbouw en onderhoud van het gemeentelijk rioleringsnet

- de particulieren :
 - financiering aansluiting van afvalwaters op het gemeentelijk rioleringsnet
 - installatie van individuele voorbehandelingsinstallaties en/of de bouw van een eigen zuiveringsinstallatie

- andere participanten : bepaalde initiatieven van andere openbare instellingen zoals provincies, VLM en andere

- er dient een sluitende visie ontwikkeld te worden inzake de zuivering van afvalwater in landelijke gebieden:

- er moet een wettelijke regeling komen inzake kleinschalige en/of individuele zuivering waarbij zoveel mogelijk gezamenlijke en/of collectieve oplossingen moeten nagestreefd worden om de gewone burger niet voor relatief grote kosten te stellen. Het falend ruimtelijk beleid uit het verle-

den mag niet eenzijdig afgewenteld worden op de individuele burger. Naar de toekomst toe dient echter duidelijk het verantwoordelijkheidsprincipe ten volle toegepast

- omwille van de hygiënische onbetrouwbaarheid en de ongecontroleerde aanwending ervan moet de directe afzet van septisch materiaal in de landbouw strikt aan banden gelegd worden en moet de gecontroleerde afvoer naar een zuiveringsstation als algemene regel opgelegd worden
- er dient een reglement uitgewerkt inzake inrichting en onderhoud van individuele voorbehandelingsinstallaties met een link naar het heffingssysteem om dubbele betaling te voorkomen en correct gebruik te stimuleren

- waar technisch mogelijk (helling van de riolering, toestand rioleringsstelsel, aard van de toegepaste zuiverings-technologie,...) en ecologisch verantwoord (problematiek overstorten) moet er een uitdovingscenario voor individuele voorbehandelingsinstallaties uitgewerkt worden om het probleem van het septisch materiaal structureel aan te pakken

- wisselwerking met andere besturen (cfr. aanleg rietvelden of andere systemen in het kader van plattelandsinrichting door de Vlaamse Landmaatschappij) moet mogelijk zijn

- herwaarderen natuurlijke grachten en bekenstelsels

- verbeteren zelfzuiverend vermogen door ingrepen op het bekenstelsel

Tot slot is er het grensoverschrijdend aspect dat meer en meer aandacht vraagt. Zo kan men niet omheen het "Verdrag inzake de Bescherming en het Gebruik van Gemeenschappelijke Waterlopen en Internationale Meren" (Verdrag van Helsinki, 17 maart 1992) dat uitgaat van stroomgebiedgericht beheer. Meer in het bijzonder dient hierbij gewezen op het belang van de zogenaamde Waterverdragen (Verdrag inzake de bescherming van de Schelde en dito Verdrag voor de Maas) die in dat kader werden onderhandeld. Hierbij werd een Internationale Commissie voor de bescherming

van de Schelde ingesteld, evenals voor de Maas tot wiens taken onder meer behoort :

- de uitwisseling van gegevens en het opstellen van inventarissen ;
- afstemmen van programma's ;
- opstellen van gemeenschappelijke doelstellingen ;
- evalueren van de actieprogramma's ;
- en andere gezamenlijke initiatieven beschreven in het artikel 5 van het Verdrag.

De Verdragen werden op 26 april 1994 door Nederland, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Gewest en Frankrijk ondertekend (Duitsland, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk België verkiezen het statuut van waarnemer). De Vlaamse regering hechtte op 20 april 1994 haar principiële goedkeuring aan beide verdragen met de bedoeling deze in de komende maanden te ondertekenen.

In afwachting van de ratificatie van de Verdragen door de respectieve parlementen, dienen de Commissies en de daarbijhorende secretariaten zo vlug mogelijk ten voorlopigen titel hun werkzaamheden te starten. Hierbij zal het nodig zijn alle bestaande overlegstructuren op interregionaal niveau te analyseren, rationaliseren en herstructureren.

Een intense samenwerking tussen de bekencomités en de Schelde- en Maascommissies lijkt de aangewezen weg om te komen tot een haalbaar en gestructureerd integraal stroomgebiedbeheer.

Als besluit zou ik nog de nadruk willen leggen op de twee, m.i. belangrijkste uitdagingen waarmee het waterzuiveringsbeleid vandaag en ook in de toekomst zal te maken hebben:

- het geïntegreerd benaderen van de problematiek
- het besef bij de respectieve doelgroepen van ieders gedeelde verantwoordelijkheid

Ik hoop dat deze studiedag een bijdrage mag zijn tot elk van beide aspecten.

F. VAN SEVENCOTEN
Vlaamse Milieumaatschappij
A. Van de Maelestraat 96
9320 Erembodegem

AANKONDIGING IWSA workshop "Membranes in drinking water production"

De "standing committee on desalination and water reuse" van de International Water Supply Association (IWSA) organiseert van 27 tot en met 29 maart 1995 een workshop "membranes in drinking water production". De workshop wordt gehouden in Parijs. Gedurende twee dagen zullen bijdragen geleverd worden over de volgende aspecten:

- toepassingen van membraanfiltratie op grote schaal;
- membraanfiltratie als desinfectiebarrière;
- verwijdering van opgeloste organische stoffen;
- verwijdering van opgeloste anorganische stoffen;
- vervuilingproblematiek;
- afzet en/of verwerking van concentraat.

Op de derde dag staan een aantal excursies naar praktijkinstallaties in de omgeving van Parijs op het programma.

Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij
Mme Edith Weitz, Compagnie Générale des Eaux, 32, Place Ronde, Cedex 82, 92982 - Paris la Défense, fax. (33.1) 46 35 31 50